ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫН
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТР
Р.Б. СҮЛЕЙМЕНОВ атындағы ШЫҒЫСТАНУ

ӘБСАТТАР ҚАЖЫ ДЕРБ
ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАННІ
ШЫҒЫСТАНУ ҒЫЛЫМЬ
РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ МӘСЕ

Халықаралық ғылыми-теориялық кон
МАТЕРИАЛДАРЫ

Министерство науки - Академия нау
Республики Казахстан

III тарау. ҒЫЛЫМҒА АРНАЛҒАН ҒҰМЫР

Дархан Мыңбай. Өнеге көрсетер өлшемі бар ....

Зарема Шаукенова, Наталья Сейтахметова. Свет ученого ....

Ерлан Сыдықов. Әбсаттар Дербісәлі феномені...

Оразәлі Сәбденов. Ауылдан шыққан сом тұлға! ....

Тынысбек Кәлменов. Ғылым жүйесімен сендіру...

Әзімхан Сатыбалдин. Азамат! ....

Бүркітбай Аяған. Еліміздің біртуар перзенті..

Токо Фудзимото (*Жапония*). Еңбектерінің мәні зор..

Әбдімәлік Нысанбаев. Құнды еңбек ....

Өмірәлі Жалайри. Ғылымның дара қыраны ....

Жоқ іздеген жан...

Қуат Баймырзаев. Шығыстану ғылымының шынары ....

Өмірхан Әбдиманұлы. Ұлағатты ұстаз, ғұлама ғалым ....

Мила Милтон (*Франция*). Әлемнің даңқты ғалымдары қатарында ....

Том Стейси (*Лондон, Ұлыбритания*). Қуаныш сыйлап жүретін жан...........

Басил Мұстафа (*Лондон, Ұлыбритания*). Әдебиет пен мәдениет және рух
үлкен зерттеушісі ....

Сидхард Саксена (*Лондон, Ұлыбритания*). Ислам – біріктіретін рухани к

Баян Жұбатова. Бабалар аманатын арқалаған ғалым.......................................

Гүлзия Пірәлі. Ә. Дербісәлі зерттеулеріндегі көне мәтіндерді герменевтик
талдау ерекшеліктері ....

Серікқазы Қорабай. Дара жол...

Бақытжан Сатершинов. Әбсаттар қажы Дербісәлінің кісілік келбеті ....

Мұхитдин Салқынбаев. Қазақстан шығыстану ғылымының темірқазығы

Ахмет Аляз. Ұстаздардың ұстазы ....

Арман Жұмаділ. Ғибрат пен сауапқа жетелеген ғұмыр...................................

Бақыт Арыстан. Үлкен ғалым ұстазым және қоғам қайраткері ....

Жұмабек Кенжалин. Білімпаз..

Қаһар Сейтжанов. Ілім мен діннің шыңындағы асқар тұлға ....

Мира Балтымова. Ілімі – шығыстану, тәлімі – ізгілік......................................

Ықтияр Палтөре. Ұстаз салған жолменен... ....

Жәнібек Нәлібаев. Қоғам қайраткері, ұлағатты ұстаз, шығыстанушы-ғал

Баянғали Әлімжанов. Сан ғасырдың сәулесі ....

Қайрат Жолдыбайұлы. Дипломатия...

Жолдасбек Мәмбетов. Біздің Әбсаттар ағай..

Болатбек Батырхан. Шығыстану шамшырағы ....

Назира Дүйсембаева. Өнегелі тұлға...

Райхан Райбаева. Биік жұлдыз ....

БАТЫРХАН БОЛАТБЕК Ш
Р.Б. Сүлейме
Шығыстану институтының ғ

ШЫҒЫСТАНУ ШАМШЫРАҒЫ

Адамзат тарихында тыңнан жол ашқан, өзінше сара соқпақ с сирек кездеседі. Әсіресе, ғылым, білім жолында мұндай ірі құбылыс Ал өзгелері сол ғұламалардың басқан ізімен жүріп, олар қалдыр зерттеп, жаңа белестерге көтеріліп жатады. Қазақ халқының бі ласында ойып тұрып орын алатын осындай сара жолдың иесі д Дербісәліні айтар едім. Қазақстандағы шығыстану ғылымының қа оның жетістіктерінің басында әлемге әйгілі, ұлағатты ұстаз Әбса тұрады. Оның осы уақытқа дейінгі саналы өміріндегі келелі еңб Ғалымдығы, дін және қоғам қайраткерлігі, дипломаттығы туралы к таласа айтады. Ал шәкірттері ұстаздығын мақтан етсе, замандастар секілді асыл қасиеттерін тілге тиек етеді. Не десе де, Әбсатта жақтылығы мен ақыл-парасаты, терең білімділігі мен ұшқыр бойында тұнып тұрады. Осы пайымды қасиеттері арқылы қанша ж сілкініс беріп, білімге жетеледі. Сондай жанның бірі – менмін.

Бала кезден Абай сияқты ғұламаларға әсер еткен шығыс мәдениетіне ерекше қызығушы едім. Соның ішінде басы-қасы ағай жүрген араб тіліне бүйрегім бұра тартып, қолға аттестатымд Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің шығыстану факу тапсыруға келдім. Ондағы мақсатым – ашылғанына бірер ғана жы шығыстану факультетіндегі білікті де білімді ұстаздан тәлім а қабылдаушы апайларға араб тілі бөліміне түскім келетінін айт бөліміне тапсырған талапкерлердің көп әрі орын санының шектеулі парсы бөліміне құжат тапсыруыма кеңес берді. Мен де ойлана отыры ұсынысын қабылдап, емтиханды сәтті тапсырдым. Осылайша мен емес, ирантану бөліміне оқуға түстім. Әбсаттар ағай біздің бермегенімен, декан ретінде өткізетін әртүрлі жиындардағы терең о хани дәрістері Шығысты тануға деген ішімдегі нәзік сәулеге от бо Басқа ұстаздарымнан Шығыстың інжу-маржанымен теория жүзі